Vragen over overheidssubsidies voor kerkgebouwen

Kerkrentmeesters die een bouwkundige of verduurzamingsopgave hebben, zien vaak door de vele regelingen het bos niet meer. Welke subsidie past bij welk project? En waar moet je vooral op letten? In deze rubriek beantwoorden we een aantal vragen die in dit verband kunnen spelen.

TEKST NICO DE JONG **BEELD** WILNANDA HUKOM

Kan ik subsidie aanvragen voor regulier onderhoud aan mijn kerkgebouw?

Ja, dat kan. De Subsidie Instandhouding voor Monumenten (SIM) is hiervoor bedoeld, mits het kerkgebouw een rijksmonument betreft, en het onderhoud gericht is op de duurzame instandhouding van het gebouw. Controleer altijd vooraf welke werkzaamheden subsidiabel zijn en of deze zijn opgenomen in het instandhoudingsplan. Een actueel onderhouds- of instandhoudingsplan is essentieel. Niet alleen voor de aanvraag, maar ook om de noodzaak van de werkzaamheden te onderbouwen. Zorg ervoor dat het plan recent is en aansluit bij de feitelijke staat van het gebouw. Voor een SIM-aanvraag wordt gekeken naar de geplande onderhoudsbehoefte van de komende 6 jaar. Na de beschikking kan het werk worden uitgevoerd. Achteraf wordt nog een controle gedaan op het uitgevoerde werk. Een veelgemaakte fout is, dat men de onderhoudswerkzaamheden al uitvoert, voordat een subsidie definitief is verleend.

Wanneer kom ik in aanmerking voor subsidie voor een grote restauratieopgave?

Deze speciale regeling in 2026 en 2027 is bedoeld voor omvangrijke restauraties, die de mogelijkheden van de reguliere instandhoudingssubsidie overstijgen. Denk aan grootschalig herstel van daken, funderingen, gevels of torens. Belangrijk is dat sprake is van een substantiële restauratieachterstand en dat de restauratie goed is onderbouwd met onderzoek en kostenramingen. Het gaat om projecten waarvan de subsidiabele kosten hoger zijn dan €2,5 miljoen. Het is ook mogelijk om de restauratie te combineren met gewenste verduurzamingsmaatregelen. Het is verstandig om al in de voorbereidingsfase te bekijken welke onderdelen onder restauratie vallen en welke onder verduurzaming. Want ook voor verduurzamingsprojecten is er subsidie aan te vragen (zie onder). Door meteen de verduurzaming in de planvorming te betrekken, voorkom je dat subsidiabele kosten over het hoofd worden gezien.

De belangrijkste tip voor alle subsidieaanvragen
Begin op tijd. Subsidieregelingen vragen vaak om technische rapportages, offertes, vergunningen, energiescan en bestuurlijke besluitvorming. Een goede voorbereiding vergroot de kans op een succesvolle aanvraag aanzienlijk en voorkomt teleurstellingen achteraf.

Voor meer inhoudelijke en actuele informatie zie:
- www.cultureelerfgoed.nl
- www.kerkrentmeester.nl/kerk-en-energie/
- www.kerkrentmeester.nl/monumenten/

Wanneer is herbestemmingssubsidie interessant voor een kerkelijke gemeente?

Niet pas wanneer de kerk sluit. Ook in de verkenningsfase kan deze subsidie waardevol zijn. Bijvoorbeeld voor een haalbaarheidsonderzoek, bouwkundig onderzoek, marktverkenning of procesbegeleiding. Juist wanneer de toekomst van het gebouw nog openligt, kan deze regeling helpen om verschillende scenario's inzichtelijk te maken. Je kunt ook de herbestemmingssubsidie aanvragen terwijl het kerkgebouw nog in gebruik is. Voorwaarde is niet dat de erediensten zijn beëindigd. Veel gemeenten onderzoeken hoe liturgisch gebruik gecombineerd kan worden met maatschappelijke, culturele of commerciële functies. Ook dergelijke onderzoeken kunnen voor subsidie in aanmerking komen.

Welke verduurzamingsmaatregelen komen in aanmerking voor DUMAVA?

Vanaf de energiecrisis van 2023 zet de overheid actief in op de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed (DUMAVA). Voor deze regeling komen alle kerken, dus niet enkel rijksmonumenten in aanmerking. De DUMAVA gaat in rondes en heeft wisselende periodes van openstelling. Op dit moment loopt de vijfde ronde en mogelijk komt er nog een nieuwe ronde. Deze DUMAVA-subsidie gaat om maatregelen zoals isolatie, energiezuinige installaties, ventilatieverbetering en duurzame warmtevoorzieningen. Controleer altijd vooraf de actuele maatregelenlijst, de voorwaarden en uiterste inzenddatum van de lopende ronde. Voor veel aanvragen is een goed onderbouwd verduurzamingsadvies van een externe partij nodig. Dat helpt niet alleen bij de subsidieaanvraag, maar voorkomt ook investeringen die weinig rendement opleveren.

Ga naar de kennisbank voor een overzicht van alle overheidssubsidies